

Utveckling av undervisning kring sexualitet så att den blir meningsfull för eleverna och i linje med styrdokumentet

Projektperiod

Ht 2015 – Vt2017

Bakgrund

Sverige har en lång tradition av undervisning om sexualitet och relationer men undersökningar visar att innehållet och omfattningen varierar stort mellan och inom skolor (se t ex UngKAB09) och ungdomar efterlyser mer och bättre undervisning. (Skolverket 2013). Det finns också ett behov av fortsatt forskning (Forsberg 2007), och forskningsbaserad undervisning inom området sex och samlevnad (Katz m fl 2014). Ett av målen i läroplanen på gymnasiet (Lgy 11) är att "Eleverna får kunskaper om sex och samlevnad...". En del av gymnasieskolans ämnesplaner har också ett tydligt centralt innehåll inom området. Läroplanen anger också att alla som arbetar i skolan ska aktivt främja likabehandling och motverka, förbygga och förhindra alla former av diskriminering och undervisningen ska till innehåll och uppläggning präglas av ett jämställdhetsperspektiv (Lgy11). För att undervisningen inte ska motverka sitt syfte är det viktigt att läraren utvecklar så kallad normmedvetenhet och metodmedvetenhet (Skolverket 2013).

Syfte

Syftet med projektet är att utveckla undervisning om sexualitet och samlevnad så att den upplevs som meningsfull av eleverna och är i linje med styrdokumentet.

Forskningsfrågor

Vad lär sig eleverna/vilket meningsskapande kan ske under ett moment inom naturkunskap 1b respektive biologi 2?

Finns skillnader mellan elever som läser naturkunskap 1b och elever som läser biologi när det gäller till exempel önskningsområden om vad ett kursmoment om sexualitet ska innehålla?

Finns det skillnader i vilka frågor de ställer och frågor de vill diskutera?

Hur kan lärare utveckla sin normmedvetenhet och metodmedvetenhet så att undervisningen blir meningsfull och inkluderande för alla elever?

Metod

Projektet har redan påbörjats under vårterminen 2015. Fridolfsson och Orlander har genomfört en enkät om sex och samlevnadsundervisning i två klasser, en som läser naturkunskap 1b och en som läser biologi 2. Utifrån enkäten och styrdokument har undervisning utformats och genomförts med Fridolfsson som lärare och Orlander som deltagande observatör. Lektioner och elevsamtal har spelats in. Några elever har också djupintervjuas. Undervisningen kommer att utvärderas genom att analysera transkript från undervisningen utifrån begrepp som "Meningsskapande" och PEA, Praktisk Epistemologisk Analys (se t ex Orlander Arvola 2011) och "Critical Incidences" (se t ex Angelides, 2001). En enkät har också genomförts för att få en bild av hur meningsfull undervisningen upplevdes. När en första sammanställning är gjord under höstterminen 2015 kommer den att vara utgångspunkt för kollegialt lärande där alla deltagande lärare diskuterar hur undervisningen kan utvecklas och nya frågor som undersökningen väckte. Dessa förslag och tankar bildar underlag för vidare klassrumsforskning under vårterminen 2016 och höstterminen 2016.

Förväntat kunskapsbidrag

Den förväntade effekten är sex och samlevnadsundervisning som är mer meningsfull och inkluderande för eleverna, i första hand på Kungsholmens gymnasium men också vidare till andra skolor när projektet redovisas i olika former. Projektet förväntas också få positiva effekter på skolforskning inom området och lärarutbildning.

Referenser

Angelides (2001) *The development of an efficient technique for collecting and analyzing qualitative data: The analysis of critical incidents*, International Journal of Qualitative Studies in Education, 14:3, 429-442

Forsberg, M (2007). *Ungdomars sexuella hälsa - internationella kunskapssammanställningar och svenska erfarenheter av förebyggande arbete*. Stockholm: Socialstyrelsen.

Heikki Tiikanen, R., Abellsson, J. & Forsberg, M. (2011) *UngKAB09. Kunskap, attityder och sexuella handlingar bland unga*. Skriftserien 2011:1. Institutionen för socialt arbete, Göteborgs universitet.

Katz O., Bengtsdotter Katz V., Franck O., Wallin A. (2014) *Att undervisa om sexualitet och relationer* Gleerups, Falkenberg

Lgy11. Läroplan, examensmål och gymnasiegemensamma ämnen för gymnasieskola 2011. Skolverket 2011.

Orlander Arvola, A (2011) *Med kroppen som insats. Diskursiva spänningsfält i biologiundervisning på högstadiet*. Avhandling. Stockholm: Stockholms universitet.

Sex- och samlevnadsundervisning i gymnasieskolan. Sexualitet, relationer och jämställdhet i de gymnasiegemensamma ämnena. Skolverket (2013) Grafisk produktion: Typisk Form designbyrå

Projektdeltagare

Teresa Fernández-Long, Kungsholmens Gymnasium
Anna-Karin Fridolfsson (lektor), Kungsholmens Gymnasium
Anders Jonsson (förstelärare), Kungsholmens Gymnasium
Josefin Reimark (lektor), Kungsholmens Gymnasium

Projektet sker i samarbete med Auli Arvola Orlander, F.D. Naturvetenskapernas didaktik, Stockholms Universitet